

Zajęcia fakultatywne: 3 ECTS, konwersatorium, 30 h, 2023/2024

1	Nazwa zajęć po polsku i angielsku	Problemy medycyny i filozofii w starożytności, średniowieczu i renesansie / Problems of philosophy and medicine in antiquity, the Middle Ages and the Renaissance
2	Imię i nazwisko wykładowcy, tytuł/stopień naukowy	Małgorzata Kowalewska – Harasymiuk
3	Język wykładowy	Polski
4	Strona WWW	www.umcs.pl
5	Semestr	Zimowy
6	Godzinowe ekwiwalenty punktów ECTS	Godziny kontaktowe (z udziałem nauczyciela akademickiego) Wykład 30 h, 1 ECTS Konsultacje i zaliczenie 3 h, Łączna liczba godzin z udziałem nauczyciela akademickiego 33 h. Liczba punktów ECTS z udziałem nauczyciela akademickiego 1,1. Godziny niekontaktowe (praca własna studenta) Studiowanie literatury 30 h Przygotowanie się do zaliczenia 27 h Łączna liczba godzin niekontaktowych 57 h Liczba punktów ECTS za godziny niekontaktowe 1,9 Sumaryczna liczba punktów ECTS 3
7	Wymagania wstępne	Brak
8	Opis zajęć	W starożytności i średniowieczu związki między filozofią a medycyną były bardzo ważne. Obie te dziedziny wiedzy warunkowały się wzajemnie i rozwijały w żywej relacji. Koncepcje antropologiczne były inspirowane poglądami z dziedziny ówczesnej medycyny, a na koncepcje medyczne wpływały poglądy filozoficzne. Wielu wybitnych filozofów było lekarzami, a wielu wybitnych lekarzy - filozofami. W okresie recepcji kultury antycznej do łacińskiego średniowiecza napływ nowych idei wiązał się poznaniem nowych pism medycznych. W prowadzonych w średniowieczu dyskusjach (na przykład na kartach komentarzy do pism przyrodniczych Arystotelesa) podejmowano także temat relacji między tymi dziedzinami oraz próby określenia specyfiki każdej z nich (pod względem celu, aspektu i metody). W ramach wykładu przedstawiony jest zarys historii związków i wzajemnych uwarunkowań zachodzących między filozofią a medycyną. Związki te miały charakter symetryczny. Medycyna jako praktyczna umiejętność leczenia chorób i przywracania zdrowia ma za sobą przeszłość dłuższą niż filozofia, ale jej drogi przecięły się z drogami rozwoju filozofii. W ramach wykładu zostaną. Ważne są tu zwłaszcza poglądy i teorie powstające na gruncie antropologii filozoficznej i medycznej oraz na gruncie nauk przyrodniczych. w ramach wykładu zostaną przedstawione początki koncepcji medyczno-filozoficznych (począwszy od Hipokratesa i Arystotelesa po średniowieczne szkoły lekarskie w

		Salerno i Mantpellier. Poruszone zostaną także zagadnienia związane z rozwojem tzw. medycyny klasztornej. W ramach wykładu są omówione główne dzieła (i zbiory dzieł) medycznych, główne zagadnienia teoretyczne i praktyczne oraz postaci wybitnych filozofów-lekarzy z okresu, którego dotyczy wykład.
9	Zakres tematów	1) początki medycyny i początki filozofii 2) szkoły medyczne starożytnej Grecji (Kos, Knidos, Sycylia) 3) podstawy filozoficzne koncepcji medycznej Hipokratesa. 4) koncepcje Arystotelesa w medycynie starożytnej 5) Galen i jego koncepcja filozoficzno-lekarska 6) główne kategorie filozoficzno-medyczne medycyny Galena 7) wpływ Hipokratesa, Arystotelesa i Galena na medycynę tzw. arabską 8) wpływ Hipokratesa, Arystotelesa i Galena na medycynę średniowieczną 9) szkoły medyczne średniowiecza i ich doktryny 10) główne koncepcje filozoficzne w medycynie średniowiecznej 11) medycyna klasztorna i jej główni reprezentanci 12) Hermetyzm a medycyna i filozofia 13) medycyna renesansu – przedstawiciele, szkoły 14) średniowieczna medycyna polska 15) renesansowa medycyna polska
10	Literatura (z podziałem na obowiązkową i uzupełniającą)	Obowiązkowa W. Szumowski, Historia medycyny filozoficznie ujęta, Wyd. Antyk, 2005 • A. Bednarczyk, Medycyna i filozofia w starożytności • A. Bednarczyk, Galen, główne kategorie systemu filozoficzno-lekarskiego, Warszawa 1995 Uzupełniająca • J. Weigel, Historyja Medycyny w wiekach średnich, Lwów 1895 • H. Schipperges, Krankheitsursache, Krankheitswesen und Heilung in der Klostermedizin in 12 Jahrhunderten, Bonn 1951 • M. Steinschneider, Constantin, der erste Vermittler muslimischer Wissenschaft ins Abendland, Archion XIV, 1932, s. 356-369 • Nemejusz z Emezy, O naturze ludzkiej, Warszawa 1982 • Urso Salernitanus, Afforismi cum glosulis, ed. R. Creutz, Quellen und Studien zur Geschichte der Naturwissenschaft und der Medizin, t. V, z. 1, Berlin 1936 • P.O. Kristeller, Beitrag der Schule von Salerno zur Entwicklung der scholastischen Wissenschaft im 12 Jahrhundert, Artes

		Liberales von der Antiken Bildung zur Wissenschaft des Mittelalters, Lieiden-Kolonia 1959 • W. Zaremba, Zarys dziejów szkoły lekarskiej w Salerno, Poznań 1896
11	Efekty uczenia się z przyporządkowaniem do efektów uczenia się kierunkowych (w przypadku zajęć dedykowanych kreatywności społecznej efekty zajęć należy przyporządkować do efektów kierunkowych kreatywności; w przypadku zajęć niededykowanych, efekty zajęć powinny być przyporządkowane do efektów kierunkowych również innych kierunków)	Wiedza W1, student zna i rozumie zagadnienia związane z kształtowaniem się i historyczną zmiennością idei filozoficznych Filozofia I stopnia: K_W04 Filozofia II stopnia: K_W05 Kreatywność społeczna: K_W03 W2, zna wpływ filozofii na życie człowieka i jej powiązanie z problemami życia Filozofia I stopnia K_W09 Filozofia II stopnia K_W10 Kreatywność społeczna: K_W05 W3, zna terminologię, stanowiska i specyfikę metodologiczną filozofii i medycyny okresie omawianym na wykładzie, ważnych dla rozumienia zjawisk społeczno-kulturowych i różnych form kreatywności Filozofia I stopnia: K_W01 Filozofia II stopnia: K_W02 Kreatywność społeczna I stopnia: K_W01 Umiejętności U1, U1, potrafi komunikować i przekazywać innym swoją wiedzę z dziedziny filozofii, zwracając uwagę na jej ścisły związek z problemami życia oraz różnymi kwestiami z obszaru funkcjonowania społeczeństwa i kultury Filozofia I stopnia: K_U05 Filozofia II stopnia: K_U05 Kreatywność społeczna I stopnia: K_U01 U2, U2, potrafi samodzielnie wyszukiwać, selekcjonować, analizować, oceniać i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych Filozofia I stopnia: K_U01

		Filozofia II stopnia: K_U02 U3, potrafi komunikować i przekazywać innym swoją wiedzę z dziedziny filozofii, zwracając uwagę na jej ścisły związek z problemami życia Filozofia I stopień: K_U05 Filozofia II stopień K_U05 Kreatywność społeczna : K_U03 Kompetencje społeczne: K1, ceni europejskie dziedzictwo kulturowe, szczególnie w sferze dorobku intelektualnego Filozofia I stopnia: K_K02 Filozofia II stopnia: K_K02 Kreatywność społeczna: K_K04 K2, jest gotów do przekazywania innym wiedzy z dziedziny filozofii wraz z informowaniem o korzyściach związanych poznawaniem filozofii i filozofowaniem Filozofia I stopnia K_K04 Filozofia II stopnia K_K04
12	Sposób weryfikacji efektów uczenia się (oddzielnie dla każdego efektu)	1) W1, zaliczenie ustne lub praca pisemna, ocena udziału w dyskusjach W2, zaliczenie ustne lub praca pisemna, ocena udziału w dyskusjach W3, zaliczenie ustne lub praca pisemna, ocena udziału w dyskusjach W4, ocena udziału w dyskusjach U1, ocena udziału w dyskusjach U2, ocena udziału w dyskusjach U3, ocena udziału w dyskusjach K1, zaliczenie ustne lub praca pisemna, ocena udziału w dyskusjach K2, zaliczenie ustne lub praca pisemna, ocena udziału w dyskusjach
13	Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny, wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, dyskusja, prezentacje

14	(1) Metody oceniania (2) Kryteria oceniania	W1, zaliczenie ustne lub praca pisemna, ocena udziału w dyskusjach W2, zaliczenie ustne lub praca pisemna, ocena udziału w dyskusjach W3, zaliczenie ustne lub praca pisemna, ocena udziału w dyskusjach U1, ocena udziału w dyskusjach U2, ocena udziału w dyskusjach U3, ocena udziału w dyskusjach K1, zaliczenie ustne lub praca pisemna, ocena udziału w dyskusjach K2, zaliczenie ustne lub praca pisemna, ocena udziału w dyskusjach
----	--	---